

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	10694 - Interacció i Convivència a l'Aula / 4
Titulació	Màster Universitari de Formació del Professorat
Crèdits	3
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Marta Escoda Trobat marta.escoda@uib.cat						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria

Contextualització

Al llarg de l'assignatura es treballa i reflexiona sobre la convivència escolar des d'una visió sistèmica i comunitària. Així mateix, es realitza un anàlisi dels principals conflictes que poden sorgir en el centre i dins l'aula, incidint en la prevenció, detecció i intervenció.

Assignatura inclosa dins el bloc "1.2. Processos i contextes educatius".

Descriptors: Convivència escolar, resolució de conflictes, clima escolar, disciplina, mediació i negociació, assetjament escolar, ciberassetjament.

Requisits

Sense requisits, excepte els que s'exigeixen pel Màster de Formació del Professorat en general.

Es recomana una actitud participativa i de respecte, així com una capacitat de treball i reflexió vers els continguts a treballar.

Competències

Específiques

- * Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge que, basant-se en el treball individual i cooperatiu faciliten l'aprenentatge de la matèria i fomentin l'educació en valors, la igualtat de drets, la ciutadania, el respecte als drets humans i la contribució individual i col·lectiva a la sostenibilitat social i ambiental. .

Guia docent

- * Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula i desenvolupar les estratègies adequades per estimular l'esforç, promoure l'aprenentatge autònom, la confiança i iniciativa personal i fomentar un clima positiu de convivència .
- * Analitzar i qüestionar les pròpies concepcions sobre els distints aspectes relacionats amb la professió docent .
- * Participar en la definició del projecte educatiu i en les activitats generals del centre atenent a criteris de millora de la qualitat, atenció a la diversitat, prevenció de problemes d'aprenentatge i de convivència .

Genèriques

- * Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge amb especial atenció a l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que facilitin la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible .
- * Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes .

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

La proposta de continguts es fonamenta en quatre blocs principals; el primer referit a la conceptualització del conflicte i als conceptes que s'hi relacionen; dins aquest primer bloc, també es treballarà l'aspecte legislatiu, bàsic per a la funció docent i que, alhora, servirà per a articular el treball de grup.

El segon bloc enllaça el treball realitzat a l'anterior bloc treballant sobre la teoria del conflicte, de la seva gestió positiva i insereix en algunes metodologies exitoses, com ara la mediació, la negociació escolar, la conciliació i els cercles restauratius.

A continuació, s'aborden propostes d'intervenció en situacions específiques com ara el ciberbullying o la violència masclista en els joves.

Acabam els blocs amb un dedicat especialment al professorat, especialment en el tema del burn out i en estratègies per a evitar-ho.

Al ser una assignatura genèrica, tindrà elements en comú amb les altres genèriques, especialment amb l'assignatura Societat, Família i Educació. Aquests elements en comú s'han d'analitzar com a complementaris per tal de poder tenir una visió global i, alhora, poder anar enriquint l'aprenentatge de l'alumne/a.

Continguts temàtics

1. Introducció a la convivència escolar
 - 1.1. Conceptualització i legislació en l'àmbit de la convivència escolar.
 - 1.2. El pla de convivència. Implementació, elaboració i avaluació.
2. El foment de la convivència escolar positiva
 - 2.1. La cohesió dins l'aula. El pla d'acció tutorial com eina per millorar les relacions.
 - 2.2. Les pràctiques restauratives
 - 2.3. Els programes de mediació escolar.
- 3.. Prevenció, detecció i intervenció de situacions específiques
 - 3.1. Bullying i ciberbullying

Guia docent

- 3.2. El foment de la igualtat vs la violència de gènere
- 3.3. Detecció i intervenció en situacions de desprotecció i maltractament
- 4. El benestar docent
 - 4.1. La cura del professional de l'educació.
 - 4.2. "Moobing" i la "síndrome del burnout"

Metodologia docent

L'assignatura desenvolupa continguts formatius teòrics relacionats amb les diverses funcions que desenvolupa el professorat en el centre educatiu com a part activa d'un grup, com a membre d'un equip docent, com a participant de diversos modes de gestió de centre,...

A través de "Campus Extens - UIBDigital" mitjançant la plataforma de teleeducació Moodle, es posa a disposició de l'alumnat els continguts de l'assignatura i es treballa a través de tasques individuals i un taller grupal.

La metodologia formativa és variada: explicacions teòriques, lectures, visionatge de vídeos, role-playing,...

Les activitats pràctiques individuals i de grup es desenvolupen també en més del 50% de les classes presencials.

La docència es fa en gran grup o en grup mitjà, treballant en activitats teòriques i pràctiques.

Així mateix, es realitza un treball pràctic en petit grup relacionat amb els continguts del curs que s'explicarà al detall a l'inici d'aquesta assignatura

Volum de treball

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBDigital. Aquest cronograma inclourà, al menys, les dates de lliurament del treball i la carpeta d'aprenentatge.

Activitats de treball presencial (0,8 crèdits, 20 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Explicació dels continguts teòrics	Grup gran (G)	Explicacions teòriques dels temes que s'hauran d'ampliar amb lectures i estudi no presencial. Durant les sessions presencials, s'alternaran les classes teòriques amb activitats pràctiques en petit i/o gran grup	7
Classes pràctiques	Activitats pràctiques	Grup gran (G)	Treball que ajuda a relacionar els continguts teòrics treballats a les sessions. La idea és que l'alumnat pugui experimentar i practicar alguns dels conceptes descrits en l'apartat teòric.	13

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBDigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Guia docent

Activitats de treball no presencial (2,2 crèdits, 55 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Elaboració de la carpeta d'aprenentatge	L'alumne/a realitzarà una carpeta d'aprenentatge a partir d'unes pautes que es donaran el primer dia de classe i que estaran relacionats amb els continguts de l'assignatura.	25
Estudi i treball autònom individual o en grup	Tasques en grup	Treball virtual en grup a través de la plataforma Moodle que ajudarà al desenvolupament dels aprenentatges així com al foment de la reflexió sobre aquests. Realització d'una recerca i posterior anàlisi de plans de convivència.	30

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació de l'assignatura serà

1. Avaluació dels continguts teòrics i pràctics (50%), a partir del que es treballi a l'aula i amb el suport de material accessible a Campus Extens. Carpeta d'aprenentatge.
2. Avaluació de la tasca grupal (40%) Pla de convivència. Treball en grup.
3. Participació i assistència (10%) L'avaluació de l'assignatura serà a través de la participació qualitativa a l'entorn Moodle - Campus Extens (Per a fer mitja, les tasques que superin el 25% de la qualificació final han de ser superades amb una nota mínima d'un 5.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Guia docent

Explicació dels continguts teòrics

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Explicacions teòriques dels temes que s'hauran d'ampliar amb lectures i estudi no presencial. Durant les sessions presencials, s'alternaran les classes teòriques amb activitats pràctiques en petit i/o gran grup
Criteria d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	10%

Activitats pràctiques

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (no recuperable)
Descripció	Treball que ajuda a relacionar els continguts teòrics treballats a les sessions. La idea és que l'alumnat pugui experimentar i practicar alguns dels conceptes descrits en l'apartat teòric.
Criteria d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	20%

Elaboració de la carpeta d'aprenentatge

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (recuperable)
Descripció	L'alumne/a realitzarà una carpeta d'aprenentatge a partir d'unes pautes que es donaran el primer dia de classe i que estaran relacionats amb els continguts de l'assignatura.
Criteria d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	20% amb qualificació mínima 5

Tasques en grup

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Treball virtual en grup a través de la plataforma Moodle que ajudarà al desenvolupament dels aprenentatges així com al foment de la reflexió sobre aquests. Realització d'una recerca i posterior anàlisi de plans de convivència.
Criteria d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	50% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- Decret 121/2010, de 10 de desembre pel qual s'estableixen els drets i deures dels alumnes i les normes de convivència als centres docents no universitaris de les Illes Balears. <http://boib.caib.es/pdf/2010187/mp5.pdf>
- Conselleria d'Educació i Universitat. Govern Balear (2016) "Protocol de prevenció, detecció i intervenció en l'assetjament escolar en els centres sostinguts amb fons públics de les Illes Balears. [<http://www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=MCRST151ZI206346&id=206346>]

Guia docent

- Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar (2017) [http://www.caib.es/sites/convivexit/ca/mena_presentaciaa2/?campa=yes]
- Observatorio de la seguridad de la información INTECO Guia de actuación contra el ciberacoso. (2012) Ministerio de España. <http://infanciaiejeza.blogspot.com.es/2013/03/inteco-presenta-la-guia-de-actuacion.html>
- Orte, C.; Vives, M i Escoda, M. (2015) "Convivencia y escuela" a March, M.X. i Orte, C. (coord) *La pedagogia social y la escuela (pp 123-142)*. Madrid: Octaedro.

Bibliografia complementària

- BEANE, Allan L. (2006) *Bullying. Aulas libres de acoso*. Editorial Graó. Barcelona.
- BOQUÉ, Carme M. (2005) *Temps de mediació: taller de formació de mediadors i mediadores en l'àmbit educatiu*. Editorial CEAC Barcelona.
- DIAZ AGUADO, M.J. *Convivencia escolar y prevención de la violencia*. Ministerio de Educación y Ciencia http://www.ite.educacion.es/w3/recursos2/convivencia_escolar/index.html
- ESTEVE, J.M. (1998): *El malestar docente*. Madrid. Ediciones Paidós Ibérica.
- FERNÁNDEZ, I, VILLAOSLADA, E y FUNES, S (2002): *Conflicto en el centro escolar. El modelo del alumno ayudante como estrategia de intervención educativa*. Madrid: La Catarata
- FUNES, I (2000): *Los conflictos según el profesorado. ¿Qué son y cómo resolverlos?* En Fernández, I. *Guía para la convivencia en el aula*. Madrid. Escuela Española
- GAZQUEZ LINARES, J.J. etc. (2007) *Situación actual y características de la violencia escolar*. Almería: Grupo Editorial Universitario.
- GRUPO PENTACIDAD S.L. *Educando en competencias y valores para la vida*, [URL] Bilbaou consulta 6 agost 2008] disponible a: <http://www.pentacidad.com/>
- Institut per a la Convivència i l'èxit escolar. Govern Balear <http://www.caib.es/sacmicrofront/contenido.do;jsessionid=C6B215D7CEE0B6ECF6004F9287E2C14A?idsite=151&cont=3523&lang=ca&campa=yes>
- La Ley Orgánica 2/2006 de 3 de mayo de Educación <http://www.mec.es/educa/sistema-educativo/files/CalendarioLOE.pdf>
- LINARES, J.J. y otros (2007) *Mejora de la convivencia y programas encaminados a la prevención del acoso escolar*. Grupo Editorial Universitario. Almería.
- GAZQUEZ LINARES, J.J. y otros (2007) *Situación actual y características de la violencia escolar*. Grupo Editorial Universitario. Almería.
- MELERO MARTÍN, J. (1993); *Conflictividad y Violencia en los centros escolares*. Madrid. Siglo XXI
- MONJAS, M.I. (Dir.) (2007) *Cómo promover la convivencia*. Programa de Asertividad y Habilidades sociales (PAHS). Madrid: Editorial
- SOLETO MUÑOZ, H. y OTERO PARGA, M. (2007): *Mediación y solución de conflictos : habilidades para una necesidad emergente*. Madrid: Tecnos. TORREGO Y OTROS (2000): *Mediación de conflictos en instituciones educativas*. Madrid: Narcea
- TORREGO, J.C. y MORENO, J.M. (2001); *un modelo estratégico para la actuación global sobre conflictos de convivencia en centros educativos: 'Proyecto Atlántida'*. En CCOO *La convivencia y la disciplina en los centros escolares. Proyecto de Innovación Atlántida. 'Educación y cultura democrática'*. Madrid. Federación de Enseñanza de Comisiones Obreras, pp.13-28
- TORREGO, J.C. (coord.) (2006). *Modelo Integrado de Convivencia*. Barcelona. Graó.
- VINYAMATA, E. (coord.) (2003). *Aprender del conflicto. Conflictología y educación*. Barcelona: Graó.
- VIÑAS, J. (2004): *Conflictos en los centros educativos. Cultura organizativa y mediación para la convivencia*. Barcelona: Graó

Altres recursos

ORGANITZACIONS

Guia docent

ACORD.SC: Acord Servei de Mediació o Gestió de Conflictes. <http://www.acordsc.com/>

- ACSUR-LAS SEGOVIAS. MADRID acsur@acsur.org. <http://www.acsur.org>
- AIPAZ: Asociación Española de Investigación para la Paz (Universidad de Granada) www.aipaz.org/
- AMNISTIA INTERNACIONAL CATALUNYA. BARCELONA. www.amnistiacatalunya.org/
- Antbullying network: <http://antbullying.net>
- ARYME <http://www.aryme.com>
- CENTRO REINA SOFÍA PARA EL Estudio de la Violencia <http://www.centroreinasofia.es/>
- CIP Centro de Investigación para la Paz. Fundación Hogar del Empleado. <http://www.cip.fuhem.es>
- EDUALTER: <http://www.pangea.org/edualter>
- EDUCAGUÍA Portal de recursos educativos: <http://educaguia.com>
- EDUSONET: <http://www.eduso.net>
- EICAME Equipo Interdisciplinario Capacitador en Mediación Educativa-ElCame. <http://www.mediacioneducativa.com.ar>
- GERNIKA GOGORATUZ: Centro de Investigación para la paz <http://www.gernikagogoratuz.org>
- INECSE: Instituto Nacional de Evaluación y calidad del sistema educativo. <http://www.ince.mec.es>
- Instituto Nacional de Calidad Educativa y Evaluación (INCE) www.institutodeevaluacion.mec.es/

www.acosoescolar.info: Línea de ayuda contra el acoso escolar a través de la cual un grupo de psicólogos y expertos en seguridad infantil prestan ayuda a menores que sufren esta situación.

www.cibermanagers.com: Proyecto de aprendizaje – servicio en el ámbito de Internet y la prevención de riesgos asociados.

<http://iamnotscared.pixel-online.org/>: (inglés) Es un proyecto promocionado por la Comisión Europea en el que se trata de identificar las mejores estrategias para prevenir y abordar el fenómeno del ciberbullying. En el apartado de buenas prácticas hay proyectos de diferentes países (entre ellos España) acerca de cómo abordan este tema los centros escolares, tanto entre los docentes como entre los alumnos.

www.netiquetate.com: Proyecto para la promoción de la Netiqueta Joven para las redes sociales.

<http://hasta aqui.org/>: Propuesta de acciones positivas contra el ciberbullying.

<http://www.cyberbully411.com/>: (inglés) Página de información acerca del ciberbullying, información, mitos, propuestas de resolución, etc.

<http://www.internet-grooming.net/>: Página de información, formas de prevención y actuación ante los casos de grooming

WEBS INSTITUCIONALS

Grupo de Delitos Telemáticos de la Guardia Civil:

https://www.gdt.guardiacivil.es/webgdt/home_alerta.php

Brigada de Investigación Tecnológica de la Policía Nacional: http://www.policia.es/org_central/judicial/udef/bit_alertas.html

Ertzaintza: <http://www.ertzaintza.net/>

Mossos D'Esquadra: <http://www20.gencat.cat/portal/site/mossos>

Agencia de Protección de Datos: <http://www.agpd.es>

INTECO: <http://www.inteco.es>

Oficina de Seguridad del Internauta: <http://www.osi.es>

Red.es – Chaval.es: <http://www.chaval.es>

ALTRES LLOCS D'INTERÈS

Denuncia en las redes sociales: <https://www.osi.es/es/te-ayudamos/denunciar-suplantacion-identidad>

Facebook: <http://es-es.facebook.com/safety/>

Fundación Alia2: <http://www.alia2.org>

Google: <http://www.google.es/intl/es/goodtoknow/familysafety/>

Pantallas Amigas: <http://www.pantallasamigas.net>

Protégeles: <http://www.protegeles.com>

Any acadèmic	2018-19
Assignatura	10694 - Interacció i Convivència a l'Aula
Grup	Grup 4

TUENTI:<http://www.tuenti.com/privacidad>

